

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DERSLER CEPTE

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 11

ÜNİTE

TİYATRO

KONU

- Cumhuriyet Dönemi'nde Tiyatro (1950-1980)
- Dünya Edebiyatında Tiyatro
- Anlatım Bozuklukları

DERSLER CEPTE 7. SAYI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 11. SINIF

ISBN 978-975-11-6636-4

Genel Yayın Yönetmeni

Halil İbrahim TOPÇU

Yayın Koordinatörü

Dr. Yasin ELÇİ

Yazar Ekibi

Gül GÜNDOĞDU, Öğretmen
Ayşen ÖZTAŞ ÇELİK, Öğretmen
Banu İLHAN, Öğretmen
Beste ERDEMOĞLU, Öğretmen
Fadime AYDINTÜRK, Öğretmen
Mustafa ÖZDAMAR, Öğretmen
Nedret YILDIZHAN, Öğretmen
Orhan GÖZÜBÜYÜK, Öğretmen
Safiye YILMAZ, Öğretmen
Sündüs ÇANKAYA, Öğretmen

Dizgi - Tasarım Ekibi

Çağlayan Volkan YILDIZ, Öğretmen
Beste ERDEMOĞLU, Öğretmen

Türkçe yayın hakları MEB, 2023

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

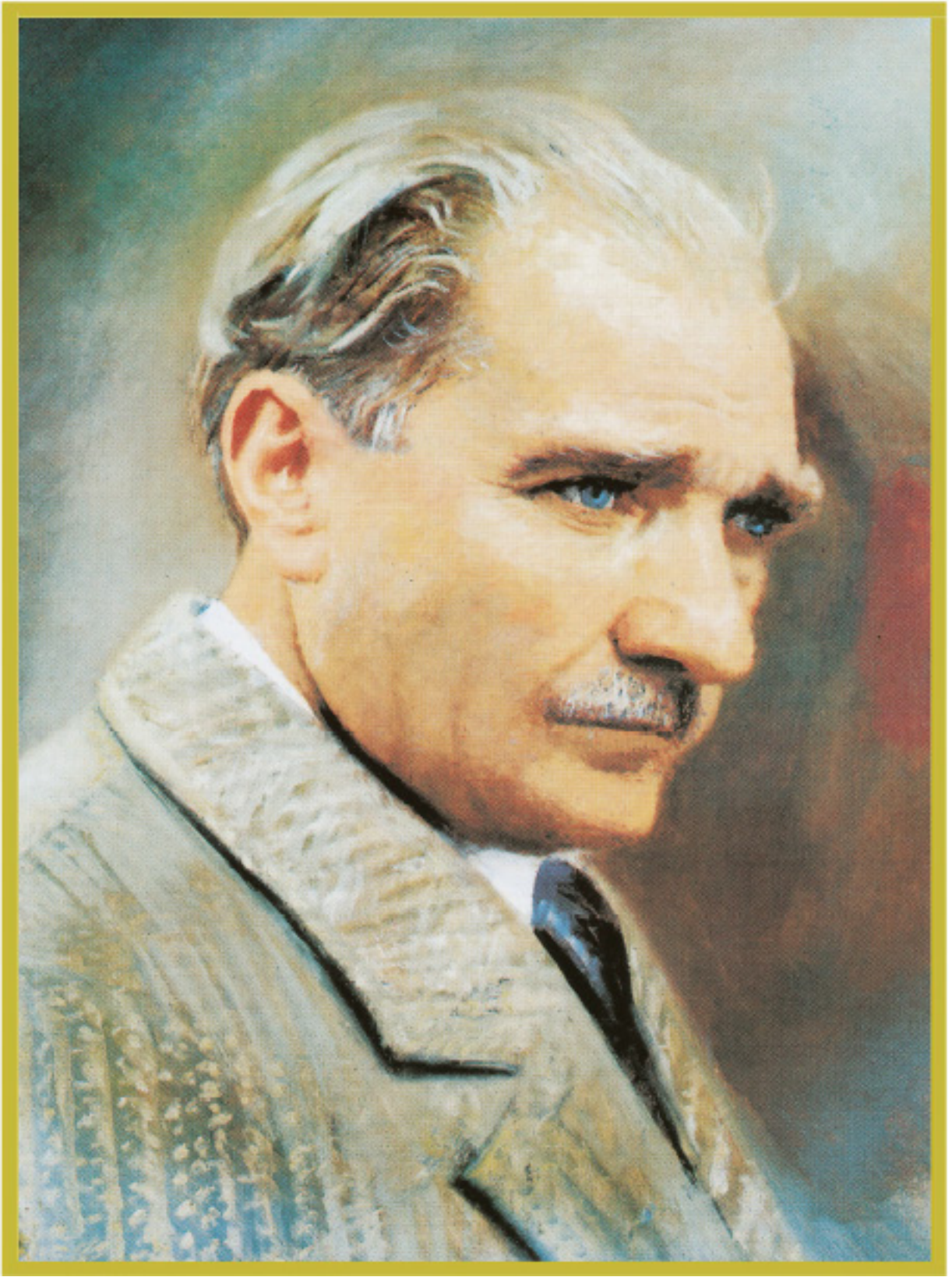
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	8
Cumhuriyet Dönemi'nde Tiyatro (1950-1980)	10
Açık Uçlu Sorular - Cumhuriyet Dönemi'nde Tiyatro (1950-1980)	13
Çoktan Seçmeli Sorular - Cumhuriyet Dönemi'nde Tiyatro (1950-1980)	14
Dünya Edebiyatında Tiyatro	15
Açık Uçlu Sorular - Dünya Edebiyatında Tiyatro	17
Çoktan Seçmeli Sorular - Dünya Edebiyatında Tiyatro / Anlatım Bozuklukları	18
Cevap Anahtarı	19

Değerli Öğretmenler ve Sevgili Öğrenciler,

Sizler için hazırlanan Dersler Cepte fasiküllerinde tüm derslerdeki aylık konu özetlerini bulacaksınız. Gerek yazılılara hazırlanırken gerek konu tekrarı yaparken Dersler Cepte fasikülündeki konu özetleri size yol gösterecektir. Konu özetlerinin maddeler hâlinde ve görsel ağırlıklı olması bilgilerinizin kalıcı olmasında kolaylık sağlayacaktır. Konu özetlerinin yanında “Hatırlayalım, Kritik Bilgi, Dikkat, Faydalı Linkler, Araştırma, Bir Örnek de Sen Ver, Biliyor Musunuz?, Filozof Der ki, Felsefe Sözlüğü, Haritada Bulalım” gibi bölümlerle konuların en önemli noktalarını ve ilgi çekici yanlarını görmüş olacaksınız. Böylece eğlenirken aynı zamanda da bilgilerinizi pekiştirme fırsatı bulacaksınız.

Açık uçlu ve çoktan seçmeli sorularla tekrar ettiğiniz bilgileri kullanabileceksiniz. Karekodlar aracılığıyla çoktan seçmeli soruların video çözümlerini izleyerek sorulara anında dönüt alabileceksiniz. Her konuyla ilgili çıkmış soruların yer alması da üniversiteye hazırlık yolculuğunda sizlere rehberlik edecek ve işlediğiniz konuların ne kadar önemli olduğuna dair fikir verecektir. Ayrıca OGM Materyal web sitesi, yardimci.kaynaklar.meb.gov.tr ve eba.gov.tr adresleri üzerinden fasiküllerimize kolay ulaşma imkânına sahip olacaksınız.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış ve denetimden geçmiş olan Dersler Cepte fasikülleriyle öğrenci ve öğretmenlere derslerin işlenişi ve tekrarı noktasında katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Halil İbrahim TOPÇU
Ortaöğretim Genel Müdürü

Neler Öğreneceğiz?

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO (1950-1980)

DÜNYA EDEBİYATINDA TİYATRO

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Dersler Cepte'nin "Konu Özeti" bölümünde Cumhuriyet Dönemi'nde tiyatronun (1950-1980) özelliklerini, Dünya edebiyatında tiyatroyu öğreneceksiniz. "Hatırlayalım" bölümünde geçmişe dair bilgilerinizi anımsayacaksınız. "Kritik Bilgi" başlığında konu kapsamında özellikle dikkat etmeniz gereken bilgilere ulaşabilirsiniz. "Dersi İzleyelim" bölümünde ise konuya dair ders anlatım videolarına erişebilirsiniz.

TYT TÜRKÇE ÇIKMIŞ SORULARININ KONULARA GÖRE DAĞILIMI								
ÜNİTE	KONU	2018 TYT	2019 TYT	2020 TYT	2021 TYT	2022 TYT	TOPLAM SORU SAYISI	
11. SINIF	HİKÂYE ŞİİR MAKALE SOHBET / FIKRA	1	1	1	-	1	4	
	ROMAN TİYATRO ELEŞTİRİ MÜLAKAT / RÖPORTAJ	-	-	-	-	-	-	
	GİRİŞ HİKÂYE ŞİİR MAKALE SOHBET / FIKRA	2	2	2	2	2	10	
	ROMAN TİYATRO ELEŞTİRİ MÜLAKAT / RÖPORTAJ	2	2	2	2	2	10	
							24	

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÇIKMIŞ SORULARININ KONULARA GÖRE DAĞILIMI								
ÜNİTE	KONU	2018 AYT	2019 AYT	2020 AYT	2021 AYT	2022 AYT	TOPLAM SORU SAYISI	
11. SINIF	GİRİŞ	-	-	-	-	-	-	
	EDEBİYATIN SANAT AKIMLARI İLE İLİŞKİSİ	1	1	1	1	1	5	
	HİKÂYE	1	1	-	-	-	2	
	CUMHURİYET DÖNEMİ HİKÂYESİ (1923-1940)	1	-	-	-	-	1	
	CUMHURİYET DÖNEMİ HİKÂYESİ (1940-1960)	1	-	-	-	-	1	
	ŞİİR	-	-	-	-	-	-	
	TANZİMAT DÖNEMİ ŞİİR	-	-	-	-	-	-	
	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ ŞİİR	-	-	-	-	-	-	
	FECRİATİ DÖNEMİ ŞİİR	-	1	-	-	-	1	
	MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ ŞİİR	1	1	-	-	-	2	
	CUMHURİYET DÖNEMİ'NİN İLK YILLARINDA ŞİİR	1	-	-	-	1	2	
	TÜRK DÜNYASI EDEBİYATINDA ŞİİR	-	-	-	-	-	-	
	MAKALE	-	-	-	-	-	-	
	SOHBET	-	-	-	-	-	-	
	MAKALE	-	-	-	-	-	-	
	SOHBET	-	-	-	-	-	-	
	FIKRA	-	-	-	-	-	-	
	ROMAN	-	1	-	-	-	1	
	CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ROMAN (1923-1950)	1	-	-	-	2	3	
	CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ROMAN (1950-1980)	-	-	-	-	-	-	
	DÜNYA EDEBİYATINDA ROMAN	-	-	-	-	-	-	
	TİYATRO	-	-	-	1	1	2	
	CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO (1923-1950)	-	-	-	1	1	2	
	CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO (1950-1980)	-	-	-	-	-	-	
	DÜNYA EDEBİYATINDA TİYATRO	-	-	-	-	-	-	
	ELEŞTİRİ	-	-	-	-	-	-	
	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖNCESİ ELEŞTİRİ	-	-	-	-	-	-	
	CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ELEŞTİRİ	-	-	-	-	-	-	
	MÜLAKAT	-	-	-	-	-	-	
	RÖPORTAJ	-	-	-	-	-	-	
							21	

Yukarıdaki tablo YKS sorularının son beş yıla göre dağılımını göstermektedir. ÖSYM, YKS sorularını bütün kazanımlara ve konulara yönelik belirleyebilir.

1950-1980 CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO

- Türk ve dünya tiyatrosu Ankara Üniversitesinde kurulan Tiyatro Enstitüsü vasıtasıyla incelenir.
- 1950-1980 yılları arasında tiyatro teknik olarak gelişir, tiyatrodaki işlenen konular zenginleşir.
- Yazılan oyunlar hem yurtta hem dünyada tanıtılmaya çalışılır.
- Tiyatro kongreleri düzenlenir.
- Müzikli oyun türlerinde eserler yazılır.
- Çeviri oyunlar ve kaliteli oyunlar çoğalır.
- Sade bir dille hem toplumsal hem de bireysel konular işlenir. Osmanlı tarihi, halk kahramanları ve mitolojik öğeler, ülke sorunları, kadının toplum hayatındaki konumu, gelenek ve görenekler, nesil çatışması, çarpık batılılaşma konularına dikkat çekilir.
- Eserler sahnelenirken giyimler ve dil özellikleri aslına uygun verilmeye çalışılır.
- Toplum sorunları önemslenir, eserler toplumun bilinçlendirilmesine hizmet eder.

Biliyor musunuz?

Haldun Taner, *Keşanlı Ali Destanı* oyunu ile geleneksel Türk tiyatrosunu toplumsal özelliklerle donatarak epik tiyatronun ilk örneğini vermiştir.

Hatırlayalım

Bu dönemde büyük şehirlerde Devlet Tiyatroları kurulmuş, çeşitli tiyatro grupları turnelere çıkarak ülkenin her yerine tiyatroyu götürerek halkı eğitime çabasıyla oyunlar sahnelemiştir.

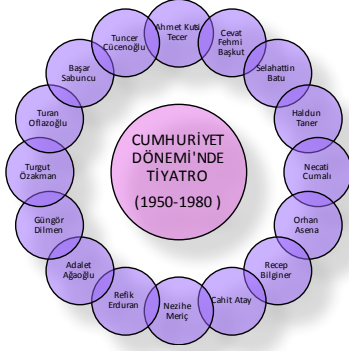

Kritik Bilgi

1950-1960'lı yıllar Türk tiyatrosunun en ısıltılı dönemidir. Sanatçı, eser sayısı artmış; tiyatro sanatıyla toplum sorunlarına çözüm aranmıştır.

Başlıca Temsilcileri:

AHMET KUTSİ TECER (1901-1967): Önceleri bireysel konuları işleyen sanatçı daha sonra memleket konularına yönelmiştir. Yazarın tiyatrolarının belirgin özellikleri biçim olarak tiyatro geleneğinden, folklordan yararlanarak konuşulan dili şiirli bir üslupla yazıya geçirmesi; içerik olarak ise toplumu özellikle değişme, benliğine yabancılaşma ve zıtlıklarıyla betimleyerek ele almasıdır. Köy oyunları, eski Türk dansları ve orta oyunu üzerinde araştırmaları önemlidir. *Yazılan Bozulmadan, Köşebaşı, Köroğlu, Beş Mevsim, Bir Pazar Günü, Satılık Ev* adlı oyunları vardır.

CEVAT FEHMİ BAŞKUT(1905-1971): Oyun türüyle tanınan sanatçı Cumhuriyet'ten sonraki değişimleri, mizahi unsurları kullanarak anlatır. Oyunlarının ortak özelliği ailede zamanla değişen düşünceler ve uyumsuzluklardır. Yurt dışında oyunu sahnelenen ilk Türk yazardır. *Buzlar Çözülmeden* eseri sinemaya da uyarlanmıştır. *Büyük Şehir, Küçük Şehir, Koca Şehir, Göç, Paydos, Hacıyatmaz, Makine, Buzlar Çözülmeden, Sana Rey Veriyorum, Kadıköy İskeleyi'nde, Hepimiz Birimiz İçin, Harput'ta Bir Amerikalı, Ayarsızlar, Ölen Hangisi, Tablodaki Adam, Emekli, Ayna* adlı oyunları vardır.

SELAHATTİN BATU (1905-1973): Manzum oyunlarında hümanist dünya görüşünü, dikkat çeken sahnelerle sergiler. Oyunları yurt dışında da sahnelenir. *Iphigenia Tauris'te, Kerem ile Aslı, Güzel Helena, Oğuzata* oyunlarından bazılarıdır.

HALDUN TANER (1915-1986): Viyana Tiyatro Akademisinde öğrenim gören sanatçı rejisi asistanlığı da yapmıştır. Binlerce öğrenci yetiştirmiş, gazetelerde köşe yazıları yazmıştır. Gençlik yıllarında yazdığı skeçler ve öykülerle çeşitli ödüller almıştır. Tiyatrodaki ilk eserleri dramatiklerdir. *Keşanlı Ali Destanı* oyunu ile Türk tiyatrosunda ilk epik eser onundur. Yurtdışında da oynanan bu oyundan sonra konularını güncel olaylardan alan taşlamaların yoğun olduğu oyunlar yazar. Ünlü tiyatrocularla Deveduşu Kabare Tiyatrosu'nu, Tef Tiyatro Grubu'nu kurar. Ortaoyunu ve tuluat tiyatrosundan yararlanarak toplumsal olaylara ironi ile dikkat çekmeyi başarır. *Günün Adamı, Dışardakiler, Ve Değirmen Dönerdi, Fazilet Eczanesi, Lütfen Dokunmayın, Huzur Çıkmazı, Keşanlı Ali Destanı, Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım, Zilli Zarife, Vatan Kurtaran Şaban, Bu Şehr-i İstanbul Ki, Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, Astronot Niyazi, Ha Bu Diyar, Dün Bugün, Aşk-u Sevda, Dev Aynası, Yâr Bana Bir Eğlence, Ayışığında Şamata, Hayırdır İnşallah, Eşeğin Gölgesi*, tiyatro alanındaki eserleridir.

NECATİ CUMALI (1921-2001): Şiir, hikâye, oyun türlerinde eserler vermiş olan sanatçının bazı eserleri filme çevrilmiştir. Tiyatrolarında yaşama sevinciyle dolu zamanları, günlük izlenimlerin içindeki estetiği, Anadolu'nun sıkıntılarını, aşk ve sevgi konularını işlemiştir. "Dil benim çalgımdır." diyen sanatçı akıcı,

duru bir Türkçe kullanır, süssüz, sanatsız, tasvirleri ile bir üslup geliştirmiştir. Oyunları altı kitapta toplanmıştır: 1 (*Boş Beşik, Vur Emri, Ezik Otlar*); 2 (*Susuz Yaz, Tehlikeli Güvercin, Yeni Çıkan Şarkılar*); 3 (*Nalınlar, Masalar, Kaynana Çiğeri*); 4 (*Derya Gülü, Aşk Duvarı, Zorla İspanyol*); 5 (*Gözü, Bakanı Bekliyoruz, Kristof Kolomb'un Yumurtası*); 6 (*Mine, Yürüyen Geceyi Dinle, İş Karar Vermekte*).

ORHAN ASENA (1922-2001): Yazmaya şiir ve öykü ile başlayan sanatçı oyunları ile öne çıkar. Lisedeyken başlayan tiyatro çalışmaları zaman içinde oyun yazarlığına evrilir. Sosyal ve psikolojik konulara, tarihî olaylara dikkat çeker. Eserlerindeki kahramanlar siyah-beyaz değil gridir. Yalnızlık, bireysel sorunlar, dostluk oyunlarındaki başlıca temalardır. *Tanrılar ve İnsanlar-Gılgameş, Hürrem Sultan, Tohum ve Toprak, Simavnalı Şeyh Bedrettin, Şi-li'de Av, Atçalı Kel Mehmet, Ölü Kentin Nabızı, Ölümü Yaşamak, Fadik Kızı, Gecenin Sonu, Toroslardan Öteye, Karagöz Emekli Oldu* tiyatro eserleridir.

RECEP BİLGİNER (1922-2005): Edebiyata şiirle başlayan sanatçı tarihi oyunlarla devam etmiştir. Ona göre edebiyat kötülüklerle savaşımdır. Az sözcükle çok düşünce anlatmaya çalışır. Tiyatrolarını yazmak için geniş araştırma ve hazırlık yapan sanatçı birçok eserinde halkın gönlüne taht kurmuş kişileri anlatmıştır. *Yunus Emre, Mevlana, Parkta Bir Sonbahar Günüydü, Gazeteciden Dost, İsyancılar, Ben Devletim, Sarı Naciye, Utanç Dünyası, Sevdığım Adam, Karım ve Kızım, Son Misafir* tiyatro eserleridir.

CAHİT ATAY (1925-2012): Oyun yazardır. Sahneye ilkökulda tanışır. Desinatörlük yapar. TRT Ankara Radyosu için oyunlar yazar. 1950'de Yurt Tiyatrosu'nu kurar. 1959'da Devlet Tiyatrolarında sahnelenen *Pervaneler* oyunuyla adını duyurur. Anadolu gerçeklerine yer verdiği oyunlarıyla ün kazanır. *Pervaneler, Pusuda, Sahildeki Kanepeler, Karaların Memetleri, Hamdi ve Hamdi, Ana Hanım Kız Hanım, Ormanda, Sultan Gelin, Kırılmaçılar, Palabıyık, Gültepe Oyunları, Kuma, Amele Hıdır, Godot'yu Beklemekten, Göğsü Lenin Döğmeli Kadın* adlı oyunları vardır.

NEZİHE MERİÇ (1924-2009): Cumhuriyetin ilk sıra öykü yazarlarındandır. Konuları hem toplumsal hem bireyseldir. Sade, samimi ve özenli bir üslubu vardır. Romanları, çocuk kitapları ve oyunları da olan sanatçı çeşitli dergilerde yazdıkları ile de adını duyurur. *Sular Aydınlanıyordu, Sevdican, Çin Sabahı* isimli oyunların sahibidir.

REFİK ERDURAN (1928-...): Gazetecidir. Oyunlarıyla ünlüdür. Sinema ve televizyon senaryoları yazan sanatçının oyunları hem yurtiçinde hem yurt dışında birçok tiyatrodan sahnelenir. Eserlerinde toplumu anlama ve düzeltme gayreti vardır. *Cengiz Han'ın Bisikleti, Büyük Justinien, Karayar Köprüsü, Uçurtmanın Zinciri, Kahraman, Deli, Korkunçlar, Bir Kilo Namus, Kartal Tekmesi, Direkler Arasında, Turp Suyu, Canavar Cafer* adlı tiyatro eserleri vardır.

ADALET AĞAOĞLU (1929-2020): Edebiyatın birçok türünde eser veren sanatçının yazdığı eserlerde tabiat, toplum, zaman ilişkilerinin insanın içindeki yansımaları aksettirerek fikir ürettiği görülür. Kendine has anlatım biçimi geliştirmiş, yeni anlatım yöntemlerini denemiş, arayışlarıyla üslubunu şekillendirmiştir. Toplumun zor zamanlarının bireyler üzerindeki etkilerini yazarken biçim olarak da başarılıdır. Ayrıntılara olan dikkati önemlidir. Yanlış Batılılaşma, özünden kopma onun eserlerinde ironik bir üslupla eleştirilir. Evrensel temaları toplumsal gelişmelerle yoğurarak anlatır. *Yaşamak, Evcilik Oyunu, Sınırlarda Aşk, Çatıdaki Çatlak, Tombala, Kış-Barış, Üç Oyun: (Bir Kahramanın Ölümü, Çıkış, Kozalar) Kendini Yazan Şarkı, Duvar Öyküsü, Çok Uzak-Fazla Yakın* tiyatro ve radyo oyunlarıdır.

GÜNGÖR DİLMEN (1930-2012): Yönetmen, çevirmen ve oyun yazarıdır. Öğrenciyken yazdığı *Midas'ın Kulakları* ilk oyunudur. Tarihi ve mitolojik konulara meraklıdır. Oyunlarını tragedya tekniğini kullanarak yazar. Birçok üniversitede oyun yazarlığı ve tiyatro dersleri veren yazar alanında büyük ödüllerin sahibidir. Oyunları: *Midas'ın Kulakları, Midas'ın Altınları, Midas'ın Kördüğümü, Kurban, Akad'ın Yayı, Canlı Maymun Lokantası, Deli Dumrul, Troya İçinde Vurdular Beni, Bağdat Hatun, Hasan Sabbah, Ben Anadolu, Aşkımlar Aksaray'ın En Büyük Yangını, Osmanlı Dram Kumpanyası, Anzavur, İttihat ve Terakki, Ak Tanrılar, Devlet ve İnsan-Mithat Paşa, Hâkimiyeti Milliye Aşevi, Kuzguncuk Türküsü, Şan Şeref Ün Kısa Oyunları: Küp Hamit, Avcı Karkap, Ayak Parmakları, Galatea ile Pigmalion, Toplar ve Maşalar, Misyoner, Afyon Savaşı*

TURGUT ÖZAKMAN (1930-2013): Edebiyatın birçok türünde eser veren sanatçının romanları belge niteliğindedir. Tiyatrolarında günlük hayatın ikilemlerini, komik yönlerini anlatır. Toplumda aykırı kişiliklerin sıkıntılarını anlatmaya çalışır. Yazın yaşamında bireylerden olaylara ve yakın tarihe yöneldiği görülür. Oyunları: *Ah Şu Gençler, Töre, Sarıpınar 1914, Fehim Paşa Konağı, Resimli Osmanlı Tarihi, Bir Şehnaz Oyun, Hastane, Karagöz'ün Dönüşü, Kardeş Payı, Darılmaca Yok, Berberde, Ben Mimar Sinan, Ak Masal Kara Masal, Pembe Evin Kaderi, Güneşte On Kişi, Duvarların Ötesi, Kanaviçe, Paramparça* Senaryoları: *Keloğlan Aramızda, Tuzsuz Deli Bekir, Keloğlan'la Cankız, Mevlana, Yalık Emine, Keloğlan İz Peşinde, Turhanoğlu, Kanije Kalesi, Son Akın, Kurtuluş, Rıza Beyler, Cumhuriyet, Dersimiz: Atatürk*

TURAN OFLAZOĞLU (1932-...): Hayatını tiyatroya adan sanatçı Türk şiirine de Batı şiirine de hâkimdir, şiirler yazar, çeviriler yapar. Tarihi tiyatrolarında güç çatışmalarını, sembolik oyunlarında insanın içindeki iyiyi ve kötüyü ortaya çıkaran bir kurgu sergiler. Günlük hayat ve sanatın gerçeklerini harmanlamada başarılıdır. *Kösem Sultan, Cem Sultan, Deli İbrahim, IV. Murat, Genç Osman, III. Selim, Sinan, Fatih, Bizans Düştü, Keziban, Sokrates Savunuyor, Allah'ın Dediği Olur, Elif Ana, Yine Bir Gülnihal, Gardiyan, 7. Mühür* tiyatro oyunlarıdır.

BAŞAR SABUNCU (1943-2015): Yönetmen, oyun yazarı ve senaristtir. Toplum için sanat yapmış, mağdurların sorunlarını eserleriyle çözmeye çalışmıştır. Gözlemleri isabetli, üslubu mizahidir. İlk oyunu Kargalar adlı eseri liseyi yeni bitirdiğinde sahnelenmiştir. İstanbul Şehir Tiyatroları'nda yönetmenlik yapmış, çeşitli tiyatrolarda oyuncu olarak çalışmış, birçok klasik eseri radyolarda oyunlaştırılmıştır. Oyunları: *Kargalar, Şerefiye, Lades ya da Aile Ocağı, Zemberek, Çark, Mutemet Ali Rıza Bey, Memurlar, İşçi Babası Ömer Ağa ile Küçük Hanımın Şoförü Recep, İşgal ya da Talihi Amele Mehmet Ali'nin Harikulade Maceraları, Kaldırım Serçesi*

TUNCER CÜCENOĞLU (1944-2019): Oyun yazarı, çevirmen ve öğretim üyesidir. Mizahi öyküleriyle adını duyuran çok ödüllü bir sanatçıdır. Oyunları yurtiçi ve yurtdışında sahnelenmiş radyo oyunları ve filmlere de imza atmıştır. Toplum ve bireyin sorumlulukları arasındaki zıtlıkları gündeme getirdiği oyunlarında toplumcu gerçekçidir. Göremediğimiz veya üstünü kapattıklarımız ayrıntıları sahneye taşır. *Çıkmaz Sokak, Kördüğüşü, Kadıncıklar/Yeşil Gece/Kumarbazlar, Öğretmen, Toplu Oyunlar 1-2-3-4, Biga 1920, Dövme/i Canlar, Çocuk Oyunları Seçkisi I, Boyacı, Bulgar Oyunları, Neyzen, Kızılırmak / Helikopter / Ziyaretçi, Şapka, Kadıncıklar, Sabahattin Ali, Çiğ, Kızılırmak, Matruşka: (Bir Aşk Komedi), Yıldırım Kemal, Mustafam Kemalim, Yeşil Gece, Sabahattin Ali'yi Kim Öldürdü, Gece Kulübü, Kadın Sığınağı* adlı tiyatro eserlerinin sahibidir.

Dersi İzleyelim

Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu
(1950-1980)

1. Aşağıda özeti verilen tiyatro oyunlarının ismini ve yazarlarını karşlarına yazınız.

ÖZET	ESER	YAZAR
Akıl hastanesinden kaçıp bir kasabaya gelen ve halkın kaymakam zannettiği bir hastanın kış sebebiyle yollar kapandığı için kasabada kalışını ve burada yaşadıklarını anlatan oyun.		
Balayı için Çin'e gelen Amerikalı bir çiftin müşterilere canlı maymunların beynini servis eden bir lokantaya gittiklerinde yaşadıklarını anlatan oyun.		
İşlemediği bir suç yüzünden hapse atılan Ali'nin mahallesi Sineklidağ'a bir kahraman gibi dönüşü ve yaşadıklarını anlatan oyun.		

1. Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı'nın tiyatro yazarlarından biridir. Oyunlarında tarihsel olayların yanı sıra, güncel olayların atmosferinden de yararlanmıştır. Başkaldırı temasının egemen olduğu yapıtlarında kişilerin iç çelişkilerini yansıtmıştır. Türk tiyatrosunun Shakespeare'i olarak bilinir. "Tanrılar ve İnsanlar, Hürrem Sultan, Atçalı Kel Mehmet, Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe..." önemli eserleridir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Recep Bilginer
- B) Orhan Asena
- C) Haldun Taner
- D) Refik Erduran
- E) Turgut Özakman

2. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi parantez içindeki eserle ilişkilendirilemez?

- A) Behçet Necatigil'in kaleme aldığı tek perdelik bir eserdir. Kendi yaşamı içinde kapalı kalmış, günlük hayatının ötesine geçememiş, duygularını yitirmiş bir insan anlatılır. (*Yıldızlara Bakmak*)
- B) Necip Fazıl Kısakürek'in 1937 yılında yazdığı üç perdelik oyundur. Eser, bir tiyatro yazarının geçirdiği büyük ruh çilesini anlatır. Ölüm korkusu, sanatın çilesi, kader, cinnet konularına değinir. (*Tohum*)
- C) Ahmet Kutsi Tecer'in kaleme aldığı oyunda Rüstempaşa'da üç yol ağzının meydana getirdiği bir kesişim noktasında bir gün içinde cereyan eden olaylar ele almaktadır. (*Köşebaşı*)
- D) Necati Cumalı'nın bir halk hikâyesi ve türkünün konusundan hareketle yazdığı bu oyunun ana fikri, gelenekler karşısında kadının kaderinin "mutsuzluk" olduğudur. (*Boş Beşik*)
- E) Haldun Taner bu oyunda dürüst, kurallara uyan Vicdani ile her devre uyan, kendi çıkarlarını gözetken Efruz aracılığıyla 1909-1960 yılları arasını toplumsal ve siyasi yönden hicveder. (*Gözlerimi Kapatım Vazifemi Yaparım*)

3. Absürt (uyumsuz) tiyatro II. Dünya Savaşı'nın olumsuz sonuçlarının bulunduğu bir ortamda, insanların boşuna çabalarından ve bekleyişlerinden kaynaklanan bir umutsuzluk içinde oluşmuştur. Amaçsız oyun anlayışıyla yola çıkılmış, savaştan bunalan insanlar anlatılmış, büyüyerek geniş kitlelere ulaşılmıştır. 1950'de özellikle Fransa'da yaygınlık kazanmıştır. Yazarlar, insanların ruhsal durumunu yansıtarak onların çelişkilerini ve karşıtlıklarını sahneye uyarlamışlardır. Absürt tiyatronun amacı, seyirciyi düşündürmek ve tedirgin etmektir.

Bu parçada sözü edilen tiyatro türünün Türk edebiyatındaki önemli temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güngör Dilmen
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) Namık Kemal
- D) Turan Ofazoğlu
- E) Recep Bilginer

4. Oyunlarında daha çok tarihî olay ve şahsiyetleri işlemiştir. "Kösem Sultan" ve "Sokrates Savunuyor" yazarın meşhur oyunlarıdır. Sanatçı aynı zamanda şiir, deneme ve çeviri türlerinde de eserler vermiştir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haldun Taner
- B) Orhan Asena
- C) Turan Ofazoğlu
- D) Necip Fazıl Kısakürek
- E) Turgut Özakman

DÜNYA EDEBİYATINDA TİYATRO

- Tiyatronun kökleri ilk insanların dinî törenlerine kadar uzanır. Törenlerde kutsal sayılanlar hayvan postuna bürünen insanlar tarafından koro halinde şarkılar, şiirler söylenip dans ederek anlatılmaya çalışılır. Bugünkü anlamıyla tiyatro ise, eski Yunanlıların bağ bozumu tanrısına düzenledikleri törenlerdeki gösterilerin geliştirilmiş halidir. Diyaloglu gösteriler zamanla tragedya, komedya adları verilen klasik tiyatroyu oluşturmuştur.
- MÖ 6. yüzyılda Thespis klasik tiyatrodaki diyalogu başlatmıştır. Aiskhylos ikinci oyuncuyu, Sophokles ise üçüncü oyuncuyu sahneye koronun karşısına çıkarmıştır. Euripides ise oyunları ile tiyatroyu geliştirmiş ve böylece klasik tiyatrodaki koro, zamanla önemini kaybetmiş ve modern tiyatronun temelleri atılmıştır. İlk tiyatro şenliği MÖ 534'te Atina'da yapılmıştır.
- Eski Yunan edebiyatında Aiskhylos'un *Zincire Vurulmuş Prometheus*, Sophokles'in *Kral Oidipus*; İngiliz edebiyatında Shakespeare'in *Romeo ve Juliet*, George Bernard Shaw'un *Kırgınlar Evi*, Samuel Beckett'in *Mutlu Günler*; Fransız edebiyatında Racine'in *Andromaque*, Corneille'in *Le Cid*, Molière'in *Cimri*, Victor Hugo'nun *Hernani*; Alman edebiyatında Schiller'in *Wilhelm Tell*, Goethe'nin *Faust*, Bertolt Brecht'in *Evet Diyen Hayır Diyen*; Norveç edebiyatında Henrik İbsen'in *Yaban Ördeği*; Rus edebiyatında Gogol'un *Müfettiş*, Çehov'un *Üç Kız Kardeş* adlı oyunları dünya edebiyatının en bilinen tiyatro eserlerindendir.

Hatırlayalım

Konularına göre belli başlı tiyatro türleri; trajedi, komedi (töre, karakter, entrika komedisi) ve dramdır.

Biliyor musunuz?

Klasik tiyatro türünde 'koro' toplumu yani halkı temsil eder.

Başlıca Temsilcileri:

AİSKHYLOS (MÖ 525-MÖ 456): Antik Yunan yazarıdır. Tragedyaya asıl şeklini vermiştir. Eserlerinde koroya ağırlık verip oyunlarının konuları mitolojiden alır. Oyunun sunumunda yenilikler yapmıştır. Dili ağırdır. Dini ve ahlaki konuları karakterlerin derinine inmeden anlatır. Oyunları: *Persler*, *Tebai'ye Karşı Yediler*, *Agamemnon*, *Adak Sunucuları*, *Yakarıcılar*, *Eumenidler*, *Zincire Vurulmuş Prometheus*

SOPHOKLES (MÖ 495-MÖ 406): Antik Yunan'ın tragedyayı geliştiren yazarlarındandır. Eserlerine merak duygusu hâkimdir. Sophokles'in eserlerinde insanlar başlarına gelene razı olmayıp, sürekli hayatla mücadele hâlinindedir. Oyunları: *Ajaks*, *Antigone*, *Kral Oidipus*, *Trakhisli Kadınlar*, *Elektra*, *Filoktetes*, *Oidipus Kolonos'ta*

VERGILIUS (MÖ 70-MÖ 19): Romalı şair *Aeneid* adlı eserin sahibidir. Roma İmparatorluğu'nun kuruluşunu anlatan eser, destan ve mitolojik öykülerle doludur. Vergilius, destanında birçok karaktere yer vererek, insan doğası, ahlaki değerler, yurtseverlik ve imparatorluk gibi konuları ele almıştır. Bu nedenle *Aeneid* dünya edebiyatı ve tiyatrosuna önemli bir etki yapmıştır. Eser aynı zamanda, Shakespeare, Milton ve Dante gibi ünlü yazarlara ilham kaynağı olmuştur. Shakespeare'in *Julius Caesar* ve *Antony and Cleopatra* adlı oyunları da dâhil olmak üzere birçok oyunu, Vergilius'un destanından esinlenerek yazılmıştır.

SHAKESPEARE (1564-1616): İngiliz şair ve oyun yazarıdır. İlk oyunları İngiliz tarihi, komedi, intikam ve romantik trajedi türlerindedir. İroni ustasıdır. Dramatik bir yöntemle insan davranışlarını inceler ve bunların sonuçlarını yansıtmaya çalışır. Zengin ve şiirsel bir dil kullanır. Oyun yazmada profesyonelleştikçe monologları azaltır. Sadece İngiliz tiyatrosu için değil, dünyadaki birçok sanatçı için ilham kaynağıdır. Oyunlarını sahnelenmek için yazmış, edebi şöhretten ziyade ticari başarı için çalışmıştır. *Romeo ve Juliet*, Shakespeare'in en çok bilinen oyunlarından. *Hamlet*, *Kral Lear*, *Bir Yaz Gecesi Rüyası*, *Venedik Taciri*, *Macbeth*, *Yanlışlıklar Komedyası*, *Othello*, *Hırçın Kız*, *Julius Caesar* oyunlarından bazılarıdır.

CORNEILLE (1606-1684): Fransız şair ve oyun yazarıdır. Klasik Fransız tragedyasının ilk ismidir. İlk oyunu *Melite* hoş, albenili bir aşk hikâyesidir. Paris'te oynanan oyundan sonra yazar büyük başarı sağlar. Bu başarı onu devlet eliyle oyun yazma grubuna dâhil eder. *Dul Kadın*, *Sarayın Koridoru*, *Nedime*, *Krallık Mevki*, *Gülünç Yanılsama*, *Le Cid*, *Horace*, *Cinna* bilinen oyunlarından.

MOLIÉRE (1622-1673): Fransız oyun yazarı ve oyun sanatçısı, klasisizm akımının temsilcisidir. Dünyanın en büyük komedi sanatçısıdır. Toplumun ve kişinin davranışlarını güldürerek düzeltmeye çalışır. Töre ve karakter komedisi denilen bir türü oluşturmuştur. Oyunlarında, sonradan görmelere, ikiyüzlü, riyakâr, cimri tiplere yer verir. *Gülünç Kibarlar*, *Kocalar Mektebi*, *Kadınlar Rehberi*, *Zorla Evlenme*, *Tartuffe*, *Don Juan*, *Zoraki Hekim*, *Cimri*, *Kıbraklık Budalası*, *Hastalık Hastası* oyunlarından seçme olanlardır.

Hatırlayalım

Türk edebiyatında Ahmet Vefik Paşa Molière'den pek çok uyarlama yapmıştır.

RACINE (1639-1699): Fransız şair ve oyun yazarıdır. Dili şiirsel, karakterleri inandırıcıdır. Yunan mitolojisinden, trajedi yazarlarının oyunlarından ya da tarihten seçtiği oyun kahramanlarını kendi zamanında yaşıyor gibi anlatır. Oyunların başarısı ona soylu adını ve daha yaşarken Fransız tiyatro klasikleri arasında olmayı kazandırır. *Andromak*, *Davacılar*, *Bayazıt*, *Ester*, *Atalı* oyunlarından en dikkat çekenleridir.

GOETHE (1749-1832): Alman sanatçı dünya edebiyatının büyüklerindendir. Toplumun, teknolojinin ilerlemesine, insanlık erdemlerinin yaşanmasına verdiği önemi eserlerindeki ayrıntılar ve felsefi derinlikle gösterir. *Berlichingen*, *Tauris*, *Tasso*, *Faust* adlı dramaları vardır.

SCHILLER (1759-1805): Alman filozof, şair, tarihçi ve dram yazarıdır. Modern Alman edebiyatının kurucularındandır. İlk oyunu *Haydutlar*'ı düzyazıyla ve imzasız sahneler. Bu eserin özünde toplumsal bir eleştiri vardır ve büyük bir başarı kazanır. Beş perdelik tarihi dramı *Don Carlos*'u koşukla yazan sanatçı Aydınlanma Çağı'nın özgür düşüncesini ve cumhuriyet yönetimini savunur ve eserlerinde hissettirir. En ünlü oyunu *Wallenstein*, Otuz Yıl Savaşları'ndaki olayları anlatan tarihi bir trajedidir. Schiller bu oyunla büyük ün kazanır. Schiller'in diğer oyunları; *Maria Stuart*, *Orleans Kızı*, *Wilhelm Tell*'dir.

VICTOR HUGO (1802-1885): Fransız şair ve yazardır. Devletin yüksek kademelerinde çalışmıştır. Yazdığı oyunlardan biri sansürle yasaklanınca *Hernani* oyununu yazarak cevabını verir. Romantizmin en güçlü beynidir. *Hernani*'den başka *Lucreca Borgia*, *Ruy Blas*, *Burgrave'lar*, *Kral Eğleniyor*, *Mary Tudor* adlı oyunları vardır.

GOGOL (1809-1852): Rus realist roman ve oyun yazarıdır. Küçük yerlerdeki halkın dertlerini mizahla harmanlayarak başarıyla anlatmıştır. *Jentiba*, *Müfettiş*, *İgroki*, *Bir Delinin Hatıra Defteri*, *Dava*, *Evlenme* adlı tiyatro eserleri vardır.

HENRİK IBSEN (1828-1906): Norveçli tiyatro yazarı ve şairdir. Modern tiyatronun kurucularından kabul edilir. Öğrenimini yarıda bırakan sanatçı bir süre resim yapar, şiirler yazar. Tiyatroda rejisörlük yapar. Yalın ve güçlü olan tiyatrolarında düşüncelerini yansıtmaktan kaçınmaz. Vatan sevgisini, iyilik ve kötülüğün savaştığı eserlerinde öne çıkarır. Kadın kahramanlara büyük yer verir. Ana düşüncesi toplumun doğuşunun yanlışlığıdır. Oyunları sağlamdır. Konularını gerçek hayattan alarak gerçekçi tiyatroyu oluşturmuştur. *Nora Bebek Evi*, *Biz Ölümler Uyanınca*, *Yaban Ördeği*, *Hayaletler*, *Denizden Gelen Kadın*, *Yapı Ustası Solness*, *John Gabriel Borkman*, *Rosmersholm* adlı oyunları vardır.

GEORGE BERNARD SHAW (1856-1950): İrlanda kökenli sanatçı İngiliz tiyatrosunun üstatlarındandır. Fikir yönü güçlü olan eserlerini komedi türünde yazmış, töre komedisini tekrar gündeme getirmiştir. Eserlerinde ahlak konularını tartışan kahramanlar birbirleriyle fikri tartışmalar içindedir. Hem Nobel hem de Oscar ödülünü alan tek sanatçıdır. *Candida*, *Sezar ve Kleopatra*, *İnsan ve İnsan Üstü İnsan*, *Kara Kız* önemli oyunlarıdır.

ANTON ÇEHOV (1860-1904): Durum öyküsünün kurucusu olan realist yazar, mizah dergilerindeki modern olay hikâyeleri ile tanınır. XIX. yüzyıl Rus eleştiri tiyatrosunun önemlilerindendir. Birçok dergide fıkra, öykü, dramatik denemeler yayımlar, oyunlar yazar. Tiyatro sevgisi çocukluk yaşlarında izleyici olarak başlamıştır. Vodvilleri dikkat çekicidir. Çehov'un lirik, şiirli ve psikolojik gerçekçilik olarak değerlendirilen oyunları köy-şehir ikilemini, aristokrasinin çöküşü ile ortaya çıkan yeni koşulları, toplum yaşamının sorunlarını yansıtır. Ününü Moskova Sanat Tiyatrosunda oynanan *Martı* oyunu ile kazanmıştır. Sanatçının *Ay*, *Evlenme Teklifi*, *İvanov*, *Martı*, *Orman Cini*, *Üç Kızkardeş*, *Vanya Dayı*, *Vişne Bahçesi*, *Tütünün Zararları* adlı oyunları vardır.

BERTOLT BRECHT (1898-1956): XX. yüzyıl Alman edebiyatının en önemli şair, tiyatroc ve yönetmenidir. Epik tiyatroyu geliştirmiş, eserleriyle evrensel dünyada kendisini kabul ettirmiştir. Tiyatroya yön veren sanatçı, düşüncelerini eserlerine ustaca yedirir. Üslubu liriktir. İlk eserlerinden itibaren burjuva değerlerine ve savaşa karşıdır. Maksim Gorki'nin *Ana* romanını sahneleyen sanatçının en önemli oyunları: *Gecede Trampet Sesleri*, *Üç Kuruşluk Opera*, *Üçüncü Reich'in Korku ve Sefaleti*, *Kafkas Tebeşir Dairesi*, *Galilei*, *Cesaret Ana ve Çocukları*'dır.

SAMUEL BECKETT (1906-1989): İrlandalı eleştirmen, şair ve oyun yazarıdır. Deneyisel edebiyatın önde gelenlerinden ve son modernistlerdendir. Kendisinden sonra gelen sanatçıları etkilediği için postmodernisttir. Absürt tiyatro akımının temsilcilerindendir. Eserleri sadedir. Modern insanı beğenmez. Kısa ve özlü eserler yazar. Kötümserliğini ironik bir dille eserlerinde işler. 1969 Nobel Ödülü'nün sahibidir. *Godot'yu Beklerken*, *Sözsüz Oyun I-II*, *Oyun Sonu*, *Krapp'ın Son Bandı* isimli oyunları vardır.

Dersi İzleyelim

Dünya Edebiyatında Tiyatro

1. Aşağıda verilen kavramlarla açıklamaları eşleştiriniz.

1. Jest (...)
2. Mimik (...)
3. Tirat (...)
4. Tuluat (...)
5. Monolog (...)
6. Suflör (...)

- a. Oyuncuların birbirine söylediği uzun, coşkulu sözler.
- b. Doğaçlama.
- c. Rol gereği yapılan el, kol ve beden hareketleri.
- d. Oyuncunun kendi kendine konuşması.
- e. Yüz ifadesi.
- f. Unutulan sözleri sahne gerisinden oyunculara fısıldayan görevli.

2. Aşağıda trajedi, komedi ve dram özellikleri verilerek oluşturulmuş tabloyu tamamlayınız.

	TRAJEDİ	KOMEDİ	DRAM
KONU		Günlük hayat, sosyal olaylar	
KİŞİLER	Seçkin kimseler, tanrılar		
OLAY			Acıklı ve komik olaylar
ÜÇ BİRLİK KURALI	Vardır		

1. I. Üç birlik kuralına kesin olarak uyulur.
II. Acıklı ve gülünç olaylar bir arada verilir.
III. Diyalog ve koro bölümlerinden oluşur. Eser ara vermeden oynanır.
IV. İlk örneklerini İngiliz sanatçı William Shakespeare vermiştir.

Özellikleri verilen modern tiyatro türleri, aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla yazılmıştır?

- A) Komedi - trajedi - dram - komedi
B) Trajedi - dram - komedi - dram
C) Dram - komedi - trajedi - trajedi
D) Trajedi - dram - dram - komedi
E) Dram - komedi - dram - trajedi

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Kardeşimin okulu yakında bitecek, bir mağazada işe başlayacak.
B) Kurallara uymayan öğrencileri tespit edin, ceza verelim.
C) Reşat Nuri'nin *Çalılık* romanını aldım ama sadece göz atabildim.
D) Yazarlar, toplumun sorunlarını eserlerinde yansıtmalı ve yakın iletişim kurmalıdır.
E) Sınavı kazanmayı hedefleyen öğrencilerin yaz tatilinde bile ders çalışmayı göze almalıdır.

3. (I) Hayatta bir kez daha anladım ki haklıyım. (II) Yaşanmış deneyimlerim bu konuda haklı olduğumu gösterdi. (III) Çünkü insanları tanıdıkça yanılmadığımı anladım. (IV) İnsanlar çıkarları ile hareket ediyorlar. (V) Onları tanımak sizi daima yorar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. Konuk sayısının kalabalık olması bazı sorunlara yol açtı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "yol açtı" yerine "neden oldu" sözü getirilerek
B) "sorunlara" yerine "problemlere" sözcüğü getirilerek
C) "kalabalık" yerine "fazla" sözcüğü getirilerek
D) "konuk" yerine "misafir" sözcüğü getirilerek
E) "bazı" yerine "birçok" sözcüğü getirilerek

Açık Uçlu Sorular - Biyografi / Otobiyografi

1. Cevap:

ÖZET	ESER	YAZAR
Akıl hastanesinden kaçıp bir kasabaya gelen ve halkın kaymakam zannettiği bir hastanın kış sebebiyle yollar kapandığı için kasabada kalışını ve burada yaşadıklarını anlatan oyun.	<i>Buzlar Çözülmeden</i>	Cevat Fehmi Başkut
Balayı için Çin'e gelen Amerikalı bir çiftin müşterilere canlı maymunların beynini servis eden bir lokantaya gittiklerinde yaşadıklarını anlatan oyun.	<i>Canlı Maymun Lokantası</i>	Güngör Dilmen
İşlemediği bir suç yüzünden hapse atılan Ali'nin mahallesi Sinekliadağ'a bir kahraman gibi dönüşü ve yaşadıklarını anlatan oyun.	<i>Keşanlı Ali Destanı</i>	Haldun Taner

Açık Uçlu Sorular - Fiiller

1. Cevap: 1-c, 2-e, 3-a, 4-b, 5-d, 6-f

2. Cevap:

	TRAJEDİ	KOMEDİ	DRAM
KONU	Seçkin kimselerin hayatları, tanrıların ilişkileri	Günlük hayat, sosyal olaylar	Günlük hayat ya da tarihin herhangi bir devri
KİŞİLER	Seçkin kimseler, tanrılar	Sıradan kişiler, eğitim görmemiş ya da sonradan görme kişiler	Hem soylular hem sıradan kişiler
OLAY	Acıklı olaylar	Komik olaylar	Acıklı ve komik olaylar
ÜÇ BİRLİK KURALI	Vardır	Vardır	Yoktur

Çoktan Seçmeli Sorular - Biyografi / Otobiyografi

1 - B	2 - B	3 - A	4 - C
-------	-------	-------	-------

Çoktan Seçmeli Sorular - Fiiller

1 - B	2 - A	3 - B	4 - C
-------	-------	-------	-------

Konu Özeti

Konuyla ilgili kısa ve öz bilgiler

Açık Uçlu Sorular

Konuyla ilgili ufkunuzu açacak sorular

Çoktan Seçmeli Sorular

Konuyla ilgili çoktan seçmeli testleri

Neler Öğreneceğiz?

Fasikülde hangi konuların öğrenildiği

Hatırlayalım

Konuyla ilgili önceki bilgiler

Araştırma

Konuyla ilgili detaylı bilgiye ulaşmanız için ödevler

Faydalı Linkler

Konuyla ilgili yararlanılabilecek web siteleri

Kritik Bilgi

Fasikülde geçen konuyla ilgili en önemli bilgi

Bir Örnek de Sen Ver

Konuyla ilgili sizden gelen örnekler

Biliyor musunuz?

Konuyla ilgili çarpıcı bilgiler

Filozof Der ki

Filozofların konuyla ilgili söylediği önemli sözler

Felsefe Sözlüğü

Felsefe ile ilgili kavramlar

Haritada Bulalım

Konuyla ilgili özellikleri haritada işaretleme

Dersi İzleyelim

Konuyla ilgili konu anlatım videoları

Dikkat!

Fasikülde karıştırılmaması gereken bilgiler